

Formularul tipizat al documentului de analiză a impactului

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul legii privind comercializarea materialului forestier de reproducere
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului de comun cu subdiviziunea sa - Agenția „Moldsilva”
Subdiviziunea:	Direcția politici în domeniul biodiversității
Persoana responsabilă și datele de contact:	- Ala Rotaru, Consultant superior, Direcția politici în domeniul biodiversității, tel.: 022-204-537/mob.069114510; e-mail: ala.rotaru@madrm.gov.md - Valeriu Caisin, vicedirector științific, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Agenția „Moldsilva”, tel.: 022 922817/ mob.060102396; e-mail: valeriu.caisin68@gmail.com - Gheorghe Florență, Șef Serviciul Resurse Genetice și Seminologie, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Agenția „Moldsilva”, tel.: 022 922817/ mob.069080351; e-mail: gheorgheflorenta@gmail.com

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Silvicultura reprezintă un important domeniu economic al Republicii Moldova. Extinderea suprafețelor împădurite și conservarea pădurilor este un indicator important al conservării diversității biologice la nivel global, regional și local.

Actualmente la nivel regional și local se simte nevoia de abordare a unor acțiuni specifice pentru diferitele tipuri de păduri, ținând seama de gama largă de condiții naturale, sociale, economice și culturale ale pădurilor din spațiul European: atât repopularea cu arbori a acestor păduri, cât și reîmpădurirea necesită o gestionare durabilă a pădurilor în raport cu Strategia Forestieră pentru Uniunea Europeană și în conformitate cu Rezoluția Consiliului Europei din 15 decembrie 1998.

Creșterea suprafețelor împădurite contribuie la îndeplinirea obiectivelor globale de mediu cu privire la reducerea emisiilor de CO₂ pentru atenuarea schimbărilor climatice și la creșterea gradului de utilizare a surselor de energie regenerabilă.

Prin funcțiile de natura ecologică, socială și economică, pădurile furnizează diverse bunuri și servicii pentru societate, cum ar fi produsele lemnoase și nelemnoase, spații de recreere, înfrumusețarea peisajului, etc., care completează raționamentul intervenției prin această măsură.

Pădurea ca obiectiv de interes economic poate fi tratată în feluri diferite. Rămânând la ideea că pădurea constituie un obiectiv de interes economic universal acceptat, menționăm că existența și însușirile lemnului au generat de secole schimburi comerciale în cantități și valori foarte mari.

Proiectul legii stabilește condițiile de calitate în vederea producerii și/sau comercializării materialului forestier de reproducere, destinate producției din sectorul forestier, referindu-se la întreprinderile silvice, persoanele fizice și juridice care își manifestă intenția de producere, comercializare și utilizare al materialul forestier de reproducere în scopuri silvice.

Problemele care necesită a fi soluționate de către proiectul legii sunt crearea pădurilor sau îmbunătățirea calității arboretelor existente în fondul forestier, care vor fi rezistente la: factorii ecologici negativi, precum poluarea aerului, apei, solului etc.; la schimbările climatice și calamitățile naturale (secetă, inundații); la invazia bolilor și vătămărilor ș.a activități umane nesustenabile, care pot influența direct sau indirect stării arboretelor forestiere (activități ale industriei, agriculturii etc.).

Pentru atingerea scopului în soluționarea problemelor menționate, este necesar de asigurat fondul forestier existent și pădurile nou create cu material forestier de reproducere de calitate înaltă, conforme standardelor UE prin plantarea celor autohtone rezistente condițiilor staționare și geografice ale țării.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Cerințele actuale de creștere a productivității pădurilor și ale dezvoltării economiei forestiere impun asigurarea unei producții de puieți de calitate superioară, într-un timp mai scurt și cu cheltuieli cât mai mici.

Pădurile, terenurile destinate împăduririi, terenurile afectate gospodăriei silvice, precum și terenurile neproductive, incluse în amenajamentele silvice sau în Cadastrul funciar ca păduri și/sau plantații forestiere,

constituie fondul forestier.

Vârsta medie a arboreturilor este de 40 ani; clasa medie de producție - 2,3, cu o consistență medie de 0,73. Compoziția pădurilor Moldovei este predominată de specii de foioase (97,8 procente), inclusiv cvercinee – 143,8 mii ha (39,6%), frășinete – 16,6 mii ha (4,6%), cărpinete – 9,4 mii ha (2,6%), salcâmete – 131,0 mii ha (36,1%), plopișuri – 5,7 mii ha (1,6%) etc., rășinoasele fiind prezentate doar în proporție de 2,2% (fig. 1).

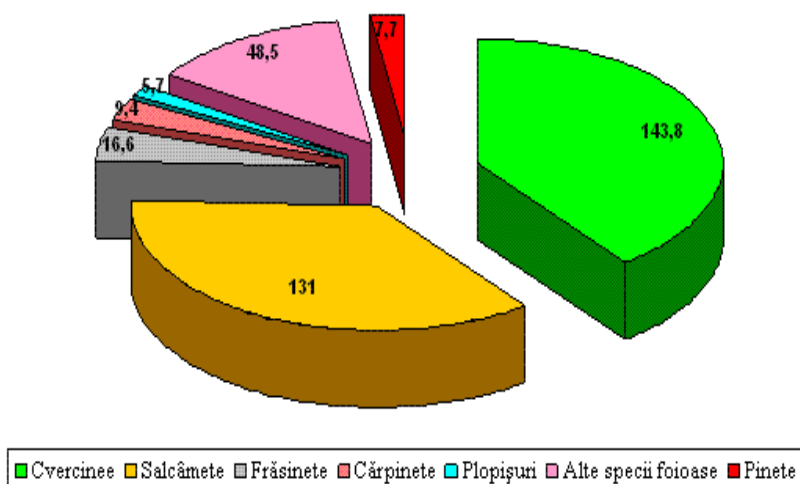


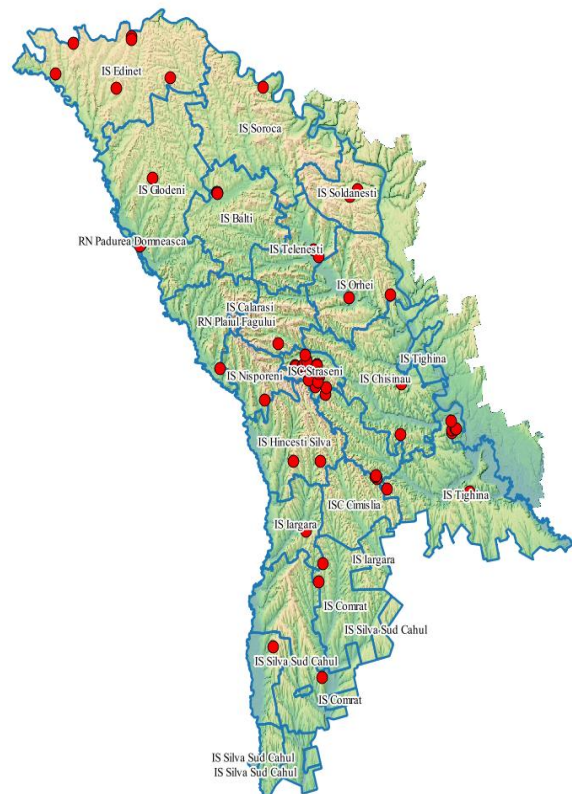
Figura 1 Compoziția pădurilor pe teritoriu Republicii Moldova

În ceea ce privește materialul de bază (baza seminologică), acesta este constituită din **242 unități-sursă** și **79 arbori plus** (tab. 1), fiind aprobat prin ordinul Agenției „Moldsilva” nr. 350/2017, cu privire la reexaminarea, aprobarea și actualizarea sectoarelor bazei seminologice. Potrivit acestui ordin, sa constituit bază seminologică pentru următoarele specii: stejar pedunculat, gorun, stejar pufos ș.a. specii de stejar, fag, salcâm, nuc comun, sâmbovină, sorb, carpen ș.a. Suprafața totală a unităților-sursă este de **3924,4 ha**. Ponderea cea mai mare din suprafață este ocupată de gorun și stejar pedunculat.

Tabelul 1 Baza seminologică, situația pe specii

Specia	nr. unități-sursă	Suprafața, ha
<i>Arboret-sursă de semințe</i>		
Carpen	3	43,8
Corn	2	7,7
Fag	3	27,7
Gorun	63	1298,9
Irgă	1	4
Nuc comun	4	45,3
Salcâm	6	103,2
Sâmbovină	1	1,7
Sorb	1	2
Stejar brumăriu	5	91,8
Stejar hartfis	2	3,4
Stejar pedunculat	106	1067,6
Stejar pufos	18	342,9
Stejar roșu	6	65,4
Total	221	3105,4
<i>Culturi ecologice</i>		
Stejar pedunculat	1	3,9
Total	1	3,9
<i>Culturi geografice</i>		
Stejar pedunculat	1	16,6
Total	1	16,6
<i>Plantaje semincere (de clone, de familii)</i>		
Funduc	3	31,3
Nuc comun	3	32,8
Stejar pedunculat	5	20,9
Total	11	85
<i>Rezervații genetice</i>		
Gorun	3	437,5
Stejar pedunculat	1	171,5
Stejar pufos	3	104,5
Total	7	713,5

Fig. 2 Amplasarea pepiniereilor silvice pe teritoriu țării



Arbori plus		
Stejar pedunculat	32	
Stejar pufos	47	
Total	79	
Total general	321	3924,4

Necesarul anual de puieți este asigurat de pepinierele silvice, create în acest scop în cadrul entităților silvice, în cadrul cărora există un număr de **61 pepiniere**, ce însumează suprafața de **987,66 ha** (fig. 2).

Majoritatea entităților silvice dispun de una sau mai multe pepiniere. Numărul de pepiniere cât și suprafața totală a acestora sunt redată în tab. 2.

Destinația celor 61 de pepiniere este de a produce material de plantat pentru lucrările de regenerare și împădurire a terenurilor din fondului forestier și din afara acestuia. Este de remarcat că materialul de plantat produs în aceste pepiniere într-o oarecare măsură este comercializat și utilizat și în domeniul spațiilor verzi.

Tabelul 2 Pepinierele silvice din entitățile subordonate Agenției „Moldsilva”

Entitatea silvică	Suprafața (ha)	nr. de pepiniere	Durata de exploatare	
			Permanent	Temporara
ÎS Bălți	28,54	3	3	
ÎS Călărași	23,20	1	1	
ÎS Chișinău	154,60	2	2	
ÎS Comrat	35,75	2	2	
ÎS Edineț	52,00	6	5	1
ÎS Glodeni	50,00	2	2	
ÎS Hâncești - Silva	68,00	2	2	
ÎS Iargara	65,20	1	1	
ÎS Nisporeni-Silva	40,80	1	1	
ÎS Orhei	46,40	2	2	
ÎS Silva-Centru Ungheni	41,90	1	1	
ÎS Silva-Sud Cahul	96,60	1	1	
ÎS Soroca	32,90	1	1	
ÎS Șoldănești	28,90	2	1	1
ÎS Telenești	89,90	2	2	
ÎS Tighina	38,40	7	6	1
ISC Cimișlia	53,40	2	2	
ISC Manta - V	9,20	1	1	
ISC Sil - Răzeni	9,00	1	1	
ISC Strășeni	16,97	20	3	17
RN Pădurea Domnească	6,00	1	1	
Total	987,66	61	41	20

În funcție de durata de funcționare, ponderea cea mai mare o formează pepinierele permanente (tab. 3). Dintre cele 61 pepiniere, sunt 41- permanente și 20- temporare. Numărul pepiniierelor temporare poate varia de la an la an în funcție de necesitățile entității silvice. În funcție de suprafață, pepinierele silvice se clasifică în următoarele categorii de mărime: *mari* (>20 ha), *mijlocii* (de la 5 la 20ha) și *mici*(<5 ha). Astfel, din cele 61 pepiniere: 27 sunt mici, 15 mijlocii și 19 mari (tab. 2). În funcție de suprafața totală pe categorii de suprafață, pepinierele mici sunt în proporție de 3%, cele mijlocii 17%, iar ponderea cea mai mare (80%) o dețin pepinierele mari care au o durată de funcționare permanentă.

De regulă pepinierele în cea mai mare măsură sunt localizate în apropiere de centrele populate la o distanță medie de aproximativ 3 km, iar distanța maximă este de aproximativ 11 km. În marea majoritate a pepiniierelor (37), drumul de acces este de pământ. Accesul la pepiniere în acest caz poate fi doar pe timp uscat, în rest este nevoie de mașini de teren. De regulă drumurile de pământ sunt întreținute după necesitate. După natura drumului au fost evidențiate drumuri de asfalt în cazul a șapte pepiniere și drumuri pietruite – 17 pepiniere.

Tabelul 3 Încadrarea pepiniierelor silvice după categoria de suprafață și durata de funcționare

Durata de funcționare	Categoria de suprafață					
	Mici (<5 ha)		Mijlocii (5 – 20 ha)		Mari (>20 ha)	
	nr.	ha	nr.	ha	nr.	ha
permanent	9	11,15	14	158,59	19	792,85
temporar	18	14,77	1	10,3		
Total	27	25,92	15	168,89	19	792,85
%	44	3	25	17	31	80

În funcție de datele furnizate de către entitățile silvice în jur de 50% din numărul pepiniierelor au fost

înființate în secolul trecut, iar aproximativ 21% din numărul acestora la începutul acestui secol (Tab.4). Pentru 14 pepiniere nu este stabilit anul înființării.

Tabelul 4. Perioada înființării pepinierele silvice

Indicator	Total	până în 1989	1990 – 1999	2000 până în prezent	Nu sunt date
număr	61	24	10	13	14
%	100	39	17	21	23
suprafață	987,66	792,9	21,6	45,37	127,79
%	100	80	2	5	13

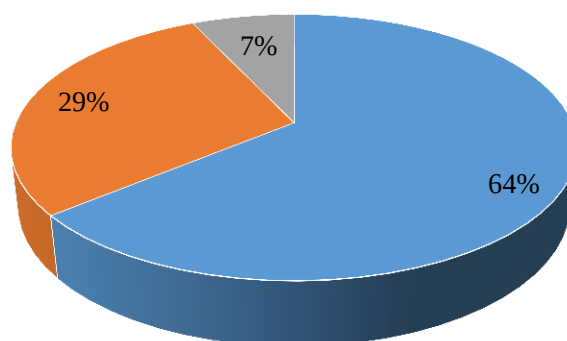
Din totalul datelor analizate cu referință la organizarea terenului în pepinierele silvice din subordinea Agenției Moldsilva se constată că suprafața destinată producerii puieților pentru împăduriri constituie 64% (tab. 5). Ponderea cea mai mare o dețin speciile de esență foioasă (60%) și doar 4% cele de rășinoase. Materialul săditor a speciilor de rășinoase, de regulă este cultivat în secția repicaj.

Tabelul 5. Organizarea terenului în pepinieră

Suprafața totală (ha) %	Suprafața destinată producerii de puieți pentru împăduriri (ha)			Suprafața ocupată cu alte culturi (ha)					Suprafața auxiliară (ha)	
	Total	efectiv ocupate cu puieți		Total	din care:				Drumuri și poteci	Construcții, instalații, colecții dendrologice, ape stătătoare, etc.
		rășinoase	foioase		Plante mamă	Puieți ornamentali	Plante medicinale	Culturi agricole		
987,66	630,46	39,65	590,81	288,22	33,51	1,9	27,1	225,71	55,63	13,35
100	64	4	60	29	3	-	3	23	6	1

Suprafața ocupată cu alte culturi este de 288,22 ha (29%). Din această suprafață 33,51 ha este ocupată de plante mamă, 27,1 ha - plante medicinale, iar cea mai mare parte de culturi agricole.

Suprafața auxiliară constituie 7% din totalul suprafeței celor 61 de pepiniere și este constituită din drumuri, construcții, colecții dendrologice, etc. (fig. 3).



- Suprafața destinată producerii de puieți pentru împăduriri (ha)
- Suprafața ocupată cu alte culturi (ha)
- Suprafața auxiliară (ha)

Figura 3. Pondere suprafețelor în funcție de destinație

De oficii administrative dispun 10 pepiniere din entitățile silvice: ÎS Bălți, ÎS Chișinău, ÎS Glodeni, ÎS Hâncești-Silva, ÎS Nisporeni-Silva, ÎS Orhei, ÎS Silva-Centru Ungheni, ÎS Silva-Sud Cahul și ÎS Telenești.

La nivel general, se reflectă o situație satisfăcătoare a organizării teritoriului în pepinieră, dar în cazuri particulare, această variază destul de semnificativ.

Producerea semințelor forestiere

Potrivit datelor prezentate de Agenția Moldsilva, cantitățile de semințe forestiere produse în perioada 2006 – 2016 variază de la an la an (fig. 4).

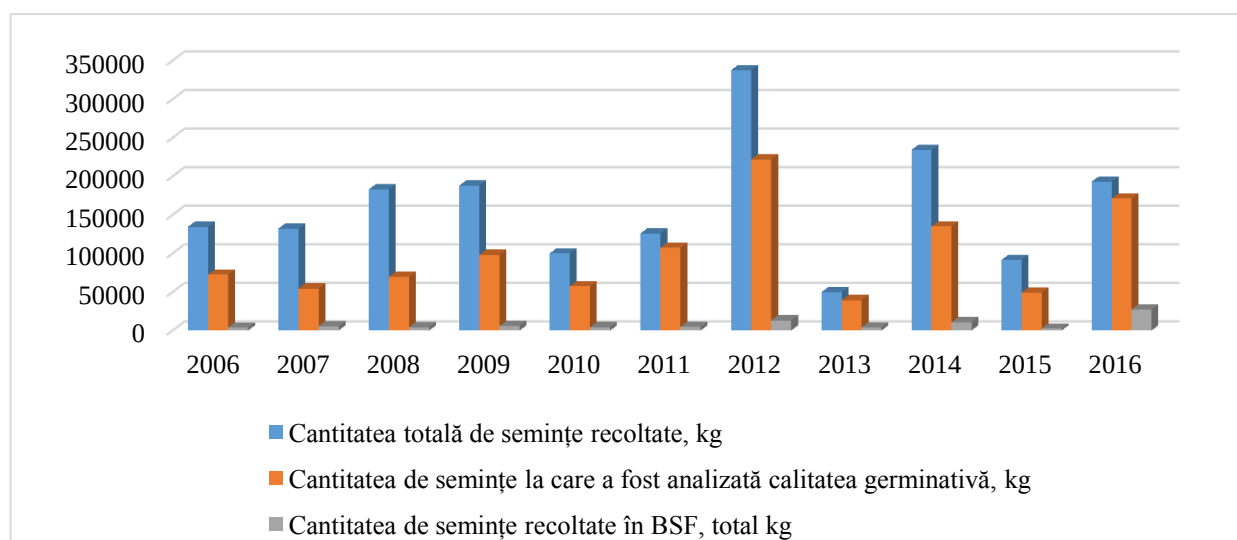


Figura 4. Producerea semințelor forestiere

În *tab. 6* sunt prezentate datele cu privire producerea semințelor forestiere în entitățile silvice pentru anii: 2006, 2009, 2012, 2015, 2018.

Tabelul 6. Producerea semințelor forestiere

Indicii caracterizați	Anii de referință				
	2006	2009	2012	2015	2018
Suprafața bazei semincere forestiere (BSF), ha	1401,9	1401,9	1401,9	1382,7	1382,7
Cantitatea totală de semințe recoltate, kg	134335	187979	337223	91566	192882
Cantitatea de semințe la care a fost analizată calitatea germinativă, kg	72345,5	98187,8	221737	49170	171090
Cantitatea de semințe recoltate în BSF, total kg	3849	5939	13145	2692	27171
Ponderea semințelor de clasa I și II, %	53	41	50	30	48
Ponderea semințelor de clasa III, %	46	59	50	70	51
Semințe necondiționate, %	1	-	-	-	1

Producerea puieților în pepinierele silvice

În prezent, pepinierele din cadrul entităților silvice subordonate Agenției Moldsilva produc puieți în principal pentru asigurarea lucrărilor de regenerare și împădurire din fondul forestier.

În contextul asigurării lucrărilor de regenerare și împădurire cu material de plantat, se constată că cantitatea de puieți produsă anual cunoaște o tendință de descreștere de la 59216 mii puieți de talie mică în anul 2006 până la 13479 mii puieți în anul 2017. Această scădere se datorează în special reducerii suprafețelor de împădurit din afara fondului forestier (*fig.4*).

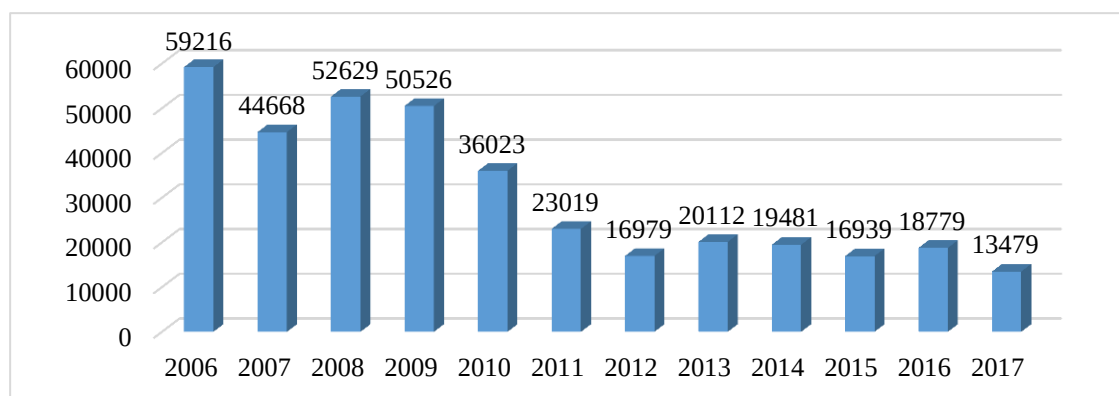


Fig. 4 Creșterea puieților de talie mică (mii bucăți)

Conform materialelor recepției tehnice a semănăturilor și repicajelor create în pepiniere din toamna anului 2017 (varianta primară) prezentate de entitățile silvice, cantitatea totală este de 24.918.139 de puieți (secția semănături – 23.943.437 puieți dintre care: 13.478.720 puieți (54%) - de un an și 10.464.717 puieți (42%) de doi ani și mai mult; secția repicaj – 974.702 (4%) puieți de talie înaltă), fiind produsă pe o suprafață de 244,431 ha (*tab. 7*). Din cantitatea totală de puieți (24.918.139 buc.), conform recepției tehnice 82,8% (20.642.033 buc.) corespund standardelor în vigoare.

Tabelul 7. Suprafața în producție în pepinierele silvice în anul 2017 (în ha)

Entitatea silvică	Suprafața în cultură, ha	Secția semănături			Secția repicaj, ha
		Suprafața totală	Puietri de 1 an	Puietri de 2 ani și >	
ÎS Bălți	11,858	8,388	1,997	6,391	3,47
ÎS Călărași	10,141	4,441	3,58	0,861	5,7
ÎS Chișinău	19,385	11,995	4,845	7,15	7,39
ÎS Comrat	2,84	2,23	1,07	1,16	0,61
ÎS Edineț	13,1075	1,83	0,66	1,17	11,2775
ÎS Glodeni	9,7225	4,27	2,98	1,29	5,4525
ÎS Hâncești-Silva	5,01	4,17	3,12	1,05	0,84
ÎS Iargara	24,436	11,775	9,4	2,375	12,661
ÎS Nisporeni	15,23	8,43	3	5,43	6,8
ÎS Orhei	13,502	8,5	6,33	2,17	5,002
ÎS Silva Centru Ungheni	10,566	9,89	4,92	4,97	0,676
ÎS Silva-Sud Cahul	19,936	12,46	6,33	6,13	7,476
ÎS Soroca	19,3	11,44	4,52	6,92	7,86
ÎS Șoldănești	4,22	3,54	3,15	0,39	0,68
ÎS Telenești	16,501	7,371	4,69	2,681	9,13
ÎS Tighina	19,285	11,625	7,625	4	7,66
ISC Cimișlia	12,13	7,56	1,99	5,57	4,57
ISC Manta-V	1,63	0,5	0,5	0	1,13
ISC Sil-Rezeni	8,15	2,75	1,25	1,5	5,4
ISC Strășeni	7,321	1,371	0,79	0,581	5,95
RN Pădurea Domnească	0,16	0,08	0,08		0,08
Total	244,431	134,616	72,827	61,789	109,815

Comparând suprafața destinată producerii de puietri pentru împădurire de 630,46 ha și cea ocupată cu puietri (244,431 ha) se constată că suprafața dată este utilizată în proporție de 38,8%.

Analizând cantitatea de puietri produsă, în funcție de regiune, se constată că cea mai mare cantitate este produsă în partea de sud a țării (ÎS Silva-Sud Cahul), iar deplasându-ne spre nord această cantitate descrește. Același aspect este observat și pe secții de producere (tab. 8).

Pentru producerea materialului forestier de reproducere, entitățile silvice anual întocmesc „planul de recoltare și de producere a puietilor în pepinieră” ținând cont de planul lucrărilor de regenerare din proiectul de amenajare, programele naționale de extindere a fondului forestier și eventual de cerința peții sau a unor beneficiari.

Tabelul 8. Cantitatea de puietri produsă în funcție de regiune

Regiunea	Total puieti			Secția semănături						Secția repicaj		
				Puieti de un an			Puieti de 2 ani și >			Total mii buc.	Puieti de talie înaltă	
	Total mii buc.	dintre care corespund STAS- ului		Total mii buc.	dintre care corespund STAS- ui		Total mii buc.	dintre care corespund STAS- ui				
		mii buc.	%		mii buc.	%		mii buc.	%		mii buc.	%
Nord	4378851	2790994	63,7	1981000	1744000	88,0	2259430	984430	43,6	138421	62564	%
Centru	8576395	7369628	85,9	5547070	4656500	83,9	2580649	2413649	93,5	448676	299479	45,2
Sud	11962893	10481411	87,6	5950650	5345200	89,8	5624638	4967308	88,3	387605	168903	66,7
Total	24918139	20642033	82,8	13478720	11745700	87,1	10464717	8365387	79,9	974702	530946	43,6
%	100	100		54	57		42	40		4	3	54,5

Conform rezultatelor obținute în urma prelucrării datelor din proiectele de amenajare, se constată că suprafața de împădurire planificată actualmente este de 36888,67 ha, iar necesarul de puietri constituie 182358,448 mii bucăți (tab. 9). Aceste date reflectă totalul planului de regenerare și împădurire pentru toată perioada de valabilitate a proiectelor de amenajare.

Tabelul 9. Suprafața de împădurit și necesarul de puietri pe entități silvice

Entitatea silvică	Suprafața de împădurit		Necesarul de puietri	
	ha	%	mii buc.	%
ÎS Silva-Sud Cahul	4099	11,1	22753,9	12,5
ÎS Comrat	4328,9	11,7	22744,9	12,5
ISC Cimișlia	618,95	1,7	3203,5	1,7
RN Prutul de Jos	144	0,4	380	0,2
ISC Manta-V	1078,04	2,9	5009,796	2,7
ÎS Iargara	2101,7	5,7	12608,23	6,9

ISC Sil-Rezeni	629,4	1,7	1233,22	0,7
IS Tighina	3798,7	10,3	18587,79	10,2
IS Hâncești-Silva	2270,4	6,2	11225,3	6,2
IS Chișinău	2028,8	5,5	8282,84	4,5
IS Nisporeni	496,8	1,4	2465,47	1,4
IS Silva Centru Ungheni	1872,1	5,1	8416,98	4,6
ISC Strășeni	249,8	0,7	1247,6	0,7
IS Călărași	1099,1	3,0	3877,36	2,1
IS Orhei	2096,2	5,7	10723,8	5,9
IS Telenești	613,8	1,7	3839,302	2,1
RN Codrii	350	0,9	426	0,2
IS Edineț	1928,1	5,2	9092	5
IS Bălți	2143,08	5,8	11768,11	6,5
IS Soroca	1743,4	4,7	8618	4,7
IS Glodeni	1367,4	3,7	6981,1	3,8
RN Pădurea Domnească	421,5	1,1	1899,15	1
IS Șoldănești	1375,1	3,7	6877	3,8
RN Plaiul Fagului	34,4	0,1	97,1	0,1

Analizând datele din *tab. 9*, observăm că suprafața de parcurs cu lucrări de regenerare și împădurire respectiv și necesarul de puieți este mai mare în entitățile silvice situate în sudul republicii și deplasându-ne spre nord volumele date descresc.

Un rol hotărâtor asupra planificării „*planului de recoltare și de producere a puieților în pepinieră*” îl are specia, care ne dictează într-o oarecare măsură adoptarea tehnologiilor de producere a materialului forestier de reproducere (recoltarea și procesarea fructelor, semințelor și conurilor, condiționarea și conservarea semințelor, pregătirea semințelor pentru semănat și nu în ultimul rând cultura speciei în pepinieră). La moment în pepiniere sunt cultivate pe o scară largă acele specii care dau rezultate bune fără multe investiții spre exemplu salcâmul în comparație cu stejarul pufos, speciile tei, etc.

Conform planificărilor din proiectele de amenajare la acest compartiment (*tab. 10*), cele mai utilizate drupe de specii sunt cvercineele (stejar pedunculat, gorun, stejar pufos, stejar roșu), salcâm (salcâm și glădiță), frasin (frasin și mojdrean).

Tabelul 10. Suprafața de împădurit și necesarul de puieți în funcție de regiuni: nord, centru și sud

Specia	Suprafața de împădurit, ha				Necesarul de puieți, mii buc.			
	Nord	Centru	Sud	Total	Nord	Centru	Sud	Total
Cvercinee	3577,14	6494,5	4227,15	14298,79	16731,67	27503,486	21996,71	66231,866
Frasin	1101,43	478,9	1859,2	3439,53	6012,47	1490,215	9800,44	17303,125
Salcâm	1121,58	3633,7	5547,75	10303,03	6080,16	18284,392	29943,47	54308,022
Carpen	6,5	29,6		36,1	37	127,76		164,76
Paltin	439,07	355,8	598,48	1393,35	2544,65	1433,495	3026,17	7004,315
Ulm	19,96	152,7	128	300,66	113,8	710,248	717,8	1541,848
Alte specii	778,03	966,2	2257,62	4001,85	4102,81	5089,422	12395,535	21587,767
Cireș	6,2	50,3	9,6	66,1	35,3	242,9	54,7	332,9
Tei	17	130,2	6,45	153,65	87,6	587,42	35,09	710,11
Plop	221,99	561,9	627,68	1411,57	934,5	2192,02	2978,875	6105,395
Salcie	43,28	117,2	504,26	664,74	192,85	415,55	2141,566	2749,966
Pin	271,1	127,9	400,1	799,1	1484,45	591,684	2180,66	4256,794
Nuc	0,2	17	3	20,2	1,1	43,38	17,1	61,58
Total	7603,48	13115,9	16169,29	36888,67	38358,36	58711,972	85288,116	182358,448
%	21	36	43	100	21	32	47	100

În vederea producerii necesarului de puieți destinat lucrărilor de regenerare și împădurire apare necesitatea de a calcula necesarul de semințe. Acest necesar este calculat orientativ din cauza lipsei de date actualizate. Au fost utilizate datele din literatura de specialitate din secolul trecut, care poate influența în mod direct rezultatele obținute. Deci apare obligativitatea de a fi actualizate aceste date prin cercetări în pepinierele silvice.

Cantitatea orientativă de semințe forestier de recoltat anual constituie 59394 kg (*tab. 11*). Ca în finalul activității de producere să obținem necesarul de puieți planificat inițial, volumul semințelor va fi majorat cu 35% (20% clasa de calitate și 15% - eliminarea puieților pe parcursul perioade de cultivare și a celor care nu corespund STAS-ului.). În rezultat volumul total de semințe de recoltat constituie 80181,7 kg.

Cvercineele sunt cele mai valoroase arborete ale fondului forestier. Din suprafața totală a acestora – 27% provin din sămânță și 73% din lăstari. Ponderea mare a cvercineelor provenite din lăstari este una din consecințele gospodăririi lor în crâng pe parcursul mai multor secole. Această repartitie influențează și productivitatea cvercineelor, din care 43% sunt de productivitate superioară și 57% de productivitate inferioară.

Circa 1/3 din arboretele din cadrul fondului forestier sunt constituite din specii introduse artificial, care nu se

înscriu în ecosistemele naturale ale Republicii Moldovei. Astfel, suprafața pădurilor a crescut concomitent cu o majorare considerabilă a ponderii salcâmetelor și rășinoaselor. Suprafața totală a cvercineelor deși a crescut cu circa 20 mii ha, participarea lor în structura pădurilor a scăzut cu 14,3%.

Volumul total al masei lemnoase pe picior din pădurile Republicii Moldovei constituie circa 45 milioane m³, la un hectar revenind în mediu 124 m³. Creșterea medie a pădurilor constituie 3,3 metri cub/an/ha, iar creșterea medie totală constituie circa 1197 mii m³/an. Clasa medie de producție constituie 2,3. Structura pe vârste la toate speciile forestiere este dezechilibrată, îndeosebi la cele de productivitate inferioară.

Cele mai productive sunt arboretele de plop (media 310 m³/ha), iar cele mai puțin productive – arboretele de salcâm (132 m³/ha).

Tabelul 11. Necesarul de semințe, conform proiectelor de amenajare

Specia	Necesarul de puieți	Necesarul anual de puieți	Necesarul de semințe pentru 1000 puieți (kg)	Necesarul anual de semințe pentru obținerea puieților (kg)	Necesarul de semințe plus fondul de rezervă de 35%
Gorun	14577535	1457753,5	7,5	10933,2	14759,8
Stejar pedunculat	41754071	4175407,1	7,5	31315,6	42276,1
Stejar brumăriu	3295600	329560	11,5	3789,9	5116,4
Stejar pufos	5479760	547976	10	5479,8	7397,7
Stejar roșu	1124900	112490	10	1124,9	1518,6
Frasin	15232785	1523278,5	0,6	914,0	1233,9
Mojdrean	2070340	207034	0,6*	124,2	167,7
Salcâm	50957942	5095794,2	0,5	2547,9	3439,7
Glădiță	3350080	335008	0,5*	167,5	226,1
Carpen	164760	16476	0,5*	8,2	11,1
Jugastru	1187060	118706	0,8*	95,0	128,3
Ulm de câmp	1541848	154184,8	0,05*	123,3	166,5
Arțar tătarăsc	546400	54640	0,8*	43,7	59,0
Sâlcioară	3555220	355522	1*	355,5	479,9
Exotice	1688600	168860	0,8*	135,1	182,4
Păr	49200	4920	1*	4,9	6,6
Cireș	278700	27870	1*	27,9	37,7
Paltin de câmp	5217335	521733,5	0,8*	417,4	563,5
Paltin de munte	53520	5352	0,8*	4,3	5,8
Tei	710110	71011	0,75	53,3	72,0
Plop	206700	20670	0,03	0,6	0,8
Plop alb	5572705	557270,5	0,03	16,7	22,5
Plop negru	94010	9401	0,03	0,3	0,4
Plop tremurător	112000	11200	0,03	0,3	0,4
Plop canadian	119980	11998	0,03	0,4	0,5
Salcie	2749966	274996,6	0,03*	8,2	11,1
Diverse tari	13688833	1368883,3	1*	1368,9	1848,0
Diverse mai	2496724	249672,4	0,5*	124,8	168,5
Diverse rășinoase	1052750	105275	0,15*	15,8	21,3
Pin negru	3128544	312854,4	0,15	46,9	63,3
Vișin turcesc	54200	5420	1*	5,4	7,3
Nuc	48500	4850	15*	72,8	98,3
Nuc negru	13080	1308	20*	26,2	35,4
Pin silvestru	75500	7550	0,05	0,4	0,5
Fag	73690	7369	5	36,8	49,7
Sorb	35500	3550	1*	3,6	4,9
TOTAL	182358448	18235845		59394	80181,7

* - date stabilite în baza altor specii

Majoritatea arboretelor sunt de proveniență vegetativă: din lăstari – 56,5% și 43,5% din semințe, inclusiv, cvercineele – 140337 ha, 21058,3 mii m³, din sămânță – 37178 ha (27%), 3771,5 mii m³ (18%), din lăstari – 103159 ha (73%), 17286,8 mii m³ (82%). Astfel se constată, că un indice important a calității pădurilor este corespunderea arboretelor condițiilor staționare de creștere.

Conform datelor menționate se confirmă că actualmente pepinierile silvice, create de întreprinderile silvice cresc material forestier de reproducere, însă acesta trebuie a fi adus la cerințele standardelor UE. Totodată, mai sunt necesare acțiuni de îmbunătățire al activității pepinierilor, prin asigurarea creșterii materialului forestier de reproducere mai calitativ, iar ca bază de semințe trebuie a fi folite numai arbori și arbuștii, identificate ca resursă

genetică.

Această activitate deja a fost derulată în anul 2014 de către Serviciul Resurse Genetice și Seminologie al Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice din cadrul Agenției „Moldsilva în cadrul cercetărilor practico-științifice cu tema de cercetare: „*Ameliorarea bazei seminologice forestiere. Delimitarea regiunilor de proveniență pentru principalele specii forestiere. Reglementarea recoltării, transportării și utilizării semințelor forestiere în Republica Moldova.*”

Scopul tematicii științifice este soluționarea problemelor de creștere a materialului forestier de reproducere din specii forestiere autohtone rezistente condițiilor staționare și geografice, prin stabilirea și delimitarea regiunilor de proveniență pentru principalele specii forestiere.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei.

Prezentul proiect de lege este elaborat în contextul armonizării **Directivei 1999/105/CE a Consiliului Europei din 22 decembrie 1999 privind comercializarea materialului forestier de reproducere** și alte surse ale legislației UE:

Regulamentul (CE) nr. 1597/2002 al Comisiei din 6 septembrie 2002 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 1999/105/CE a Consiliului în ceea ce privește modelul listelor naționale de materiale de bază destinate materialului forestier de reproducere;

Regulamentul (CE) nr. 2301/2002 al Comisiei din 20 decembrie 2002 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 1999/105/CE a Consiliului în ceea ce privește definirea expresiei „cantități reduse de semințe”;

Regulamentul (CE) nr. 69/2004 al Comisiei din 15 ianuarie 2004 care autorizează derogări de la aplicarea anumitor dispoziții din Directiva 1999/105/CE a Consiliului privind comercializarea materialului forestier reproducător obținut din anumite materiale de bază;

Decizia 2008/971/CE a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind echivalența materialului forestier de reproducere produs în țări terțe.

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt că, este necesar de creat condiții la nivel național pentru creșterea material forestier de reproducere de calitate înaltă, conforme standardelor UE, rezistent factorilor ecologici negativi, schimbărilor climatice și calamităților naturale, invaziei bolilor și vătămătorilor, care ar permite utilizarea la nivel național și comercializarea materialului forestier de reproducere, prin exportul acestuia, în special în statele UE.

Astfel a fost necesar de stabili în legislația națională mecanisme și instrumente legale care ar stabili bazele juridice, economice și organizatorice ale producerii, comercializării și utilizării materialului forestier de reproducere pe teritoriul Republicii Moldova, precum:

- stabilirea originii sau provenienței, autentificarea identității și calității materialelor de reproducere forestiere;
- supravegherea procesului de producere și calității materialului forestier de reproducere;
- înregistrarea producătorilor materialului forestier de reproducere și de eliberare a Certificatului de înregistrare în acest sens.
- stabilirea și descrierea regiunilor de proveniență ale materialelor de bază.
- crearea bazei de date genetice, elaborarea cerințelor de delimitare a regiunilor de proveniență;
- crearea Registrului de stat al producătorilor materialului forestier de reproducere;
- elaborarea reglementărilor tehnice privind producerea, comercializarea și utilizarea materialului forestier de reproducere.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Problema conservării pădurii nu este ceva nou. Aceasta a fost actuală de-a lungul timpului și a avut ca reper nivelul de dezvoltare a societății umane. Evident, o asemenea problemă nu putea apărea în etapa când însuși omul era component organic al ecosistemului forestier, respectiv atunci când încă nu dispunea de mijloace de distrugere. Ca urmare a acestor evoluții, enorme suprafețe de pădure ale globului au fost înlocuite treptat, prin defrișări, incendii, exploatări, ș.a. acțiuni, cu terenuri destinate agriculturii, pășunatului, instalațiilor industriale și de transport, construcțiilor și altor folosințe. În același context, de menționat că aceste transformări importante ale mediului au avut loc într-un interval de timp foarte scurt (comparativ cu evoluția vieții pe pământ), fără să aibă la bază totdeauna motivații raționale, bazate pe cunoașterea legilor naturii. În consecință, înlocuirea pădurilor cu alte necesități a generat importante modificări ale climei: oscilații ale regimului de temperatură, de precipitații și vânt, ce au provocat secete sau inundații catastrofale, cu extinderea deșertului, stepelor, zonelor cu intense procese de eroziune a solului, alunecări de teren și altele.

Mai mult ca atât, după defrișarea pădurilor cu specii autohtone, au fost create plantații de păduri industriale, crescute rapid și cu scop de a fi tăiate la o vârstă de 25-30 ani. Acest fenomen a produs iarăși efecte negative ecosistemelor naturale. Astfel, s-a pus întrebarea de a fi create pădurile numai din material săditor de reproducere din specii – resurse genetice, adaptate la condițiile naturale zonale și la schimbările climatice.

Din considerentele menționate, la nivel European a fost elaborată **Directiva 1999/105/CE a Consiliului**

Europei din 22 decembrie 1999 privind comercializarea materialului forestier de reproducere și alte surse ale legislației UE cu referință la tema vizată.

Este de remarcat faptul că, odată cu stabilirea instrumentelor legale la nivel european, calitatea materialului săditor de reproducere a crescut simțitor, ceea ce a permis zonarea și evaluarea resurselor genetice, prin selectarea celor mai rezistenți arbori și arbuști la efectele negative ale schimbărilor climatice și condițiilor staționare. Urmare, a eforturilor depuse, prin realizarea Directivei UE menționate, materialul săditor de reproducere a devenit mai rezistent condițiilor ecologice și a bolilor și vătămărilor și drept rezultat este creșterea volumului producției și a calității lemnului.

Aceste norme ale UE sunt importante pentru Republica Moldova atât pentru domeniul silvic și cel de protecție a mediului, cât și pentru dezvoltarea domeniului economic prin creare/renovarea pepinierelor silvice și obținerea beneficiilor de la comercializarea/exportul materialului forestier.

Este important de menționat că măsurile propuse în prezentul act normativ vor realiza obiectivul de armonizare a legislației naționale cu legislația și practicile UE, astfel, proiectul va stabili o serie de cerințe privind calitatea și comercializarea materialului forestier de reproducere, prin crearea cadrului necesar aplicării Directivei 1999/105/CE.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Procesele politice în domeniul forestier sunt dezvoltate și promovate printr-un șir de acorduri și forumuri la nivel global, cum ar fi Conferința ONU pentru Mediu și Dezvoltare (UNCED), Comisia Interguvernamentală pentru Păduri (IPF), Forumul Interguvernamental pentru Păduri (IFF), Forumul pentru Păduri al ONU (FPNU), Comitetul Forestier (COFO) al ONU pentru Alimentație și Agricultură (FAO) ș.a.. Intensificarea dialogului politic forestier are loc grație acțiunilor depuse de către fiecare stat în parte.

Cadrul instituțional la nivel global.

În domeniul dezvoltării cadrului instituțional internațional au loc două tendințe de schimbări majore: un proces de globalizare și unul de regionalizare. Sistemele de guvernare actuale prevăd o definiție clară a cadrului relațional dintre guvern, societatea civilă și sectorul privat. La inițiativa IFF, care a recomandat acest lucru Consiliului Economic și Social (ECOSOC) al ONU, a fost creat un organism interguvernamental permanent – Forumul Națiunilor Unite pentru Păduri (UNFF), care este accesibil tuturor statelor și care se reunește anual în sesiuni la nivel înalt (dezbateri politice la nivel înalt cu relevanță pentru sector și dezbateri ale politicii sectoriale cu conducătorii organizațiilor participante la acest parteneriat). ECOSOC a adoptat în anul 2000 o rezoluție care promovează un acord internațional privind pădurile, în scopul asigurării unei gospodăririi, protejării și dezvoltării durabile a oricărui tip de vegetație forestieră, precum și împuternicirii pe termen lung a angajamentelor politice.

Pentru implementarea acestor acțiuni, Rezoluția a stabilit UNFF ca subsidiar al ECOSOC și, totodată, a investit Parteneriatul de Colaborare pentru Păduri (CPF) cu angajamente de îmbunătățire a cooperării și coordonării activităților. Banca Mondială, una dintre cele mai mari structuri financiare la nivel global, a aprobat o nouă strategie și politică forestieră, îndreptată asupra asigurării condițiilor de trai pentru cca 500 milioane de oameni ai planetei, care trăiesc în sărăcie și depind de resursele forestiere, precum și protejării pădurilor și creării unui mediu favorabil pentru dezvoltarea lor în țările în tranziție.

Politica Băncii Mondiale privind pădurile este axată pe trei piloni principali:

- (1) protejarea serviciilor locale și globale asigurate de păduri,
- (2) asigurarea unui potențial al pădurilor pentru a reduce nivelul de sărăcie,
- (3) integrarea pădurilor în dezvoltarea economică durabilă.

Cadrul instituțional din sectorul forestier european - include un șir de organizații și instituții specializate în diferite subdomenii:

- Comitetul Lemnului al CEE/ONU (TC) este unul dintre principalele organisme subsidiare ale Comisiei Economice pentru Europa a Națiunilor Unite (ECE-UN), cu sediul la Geneva. TC constituie un forum pentru cooperare și consultare între țările membre în domeniile silviculturii, exploatarei și industrializării lemnului și a altor produse ale pădurii, altele decât lemnul;
- Comisia Forestieră Europeană a FAO/ONU (EFC), înființată în 1947, monitorizează dezvoltarea politicii forestiere și a instituțiilor aferente, bazându-se pe rapoartele de țară prezentate la sesiunile bienale;
- Conferința Ministerială pentru protecția pădurilor în Europa (MCPFE) reprezintă o inițiativă politică la nivel înalt, care a debutat în 1990 și la care participă 40 de țări europene, inclusiv R. Moldova;
- Conferința “Rolul în schimbare a pădurilor de stat” reprezintă un ciclu de conferințe anuale, organizat începând cu anul 2000. Organizatorii acestui ciclu de conferințe sunt Comitetul Lemnului al ECE/UN și Comisia Forestieră a FAO/UN împreună cu câte o țară gazdă. Acest ciclu de conferințe este determinat de schimbările rapide, din ultima perioadă, în sectorul forestier, atât în mediul instituțional și organizatoric, cât

și în mediul de afaceri.

Politici forestiere și instituții în Europa. În aproape toate țările europene politicile forestiere naționale au intrat într-un proces de revizuire, care s-a concretizat în schimbări la nivel instituțional și în schimbarea cadrului legislativ. În sinteză aceste schimbări sunt:

- inițierea unor programe forestiere naționale, ca rezultat al unui proces participativ, printr-o abordare holistică și prin implicarea tuturor factorilor din sectorul forestier;
- adaptarea permanentă a politicilor forestiere naționale, în funcție de rezultatele dialogului politic internațional, la nivel global sau regional și de deciziile luate la aceste niveluri;
- schimbarea profundă a politicilor forestiere în țările aflate în tranziție, în special în legătură cu diversificarea regimului de proprietate, cu probleme legate de ajutorarea și îndrumarea miilor de mici proprietari forestieri;
- participarea activă a țărilor europene la stabilirea unui pachet de criterii și indicatori comuni, care să corespundă condițiilor și necesităților locale în cadrul procesului paneuropean (MCPFE), precum și la dezvoltarea și implementarea acestora pentru gospodărirea durabilă a pădurilor;
- implementarea schemelor de certificare internaționale (FSC și PEFC).

Problema majoră a silviculturii europene este viabilitatea economică a managementului forestier european. Strategia forestieră a UE derivă din inițiativele paneuropene și globale. Începând cu Conferința de la Rio, 1992 și Agenda 21, continuând cu Convenția pentru conservarea biodiversității (CBD), Convenția privind schimbările climatice (CCC), Sesiunile Comisiei pentru Dezvoltare Durabilă, se observă existența de noi cerințe sau provocări, care au fost formulate la adresa silviculturii, inclusiv a politicilor forestiere. Aceasta se extinde de la gospodărirea durabilă a pădurilor, via biodiversitate și arii protejate, la inițierea programelor forestiere naționale și regionale. În acest sens, Conferințele Ministeriale paneuropene pentru Protecția Pădurilor au stabilit cadrul și orientarea politicilor forestiere europene la Strasbourg în 1990, la Helsinki în 1993, Lisabona în 1998, Vienna 2003, Varșovia 2007, Oslo 2011, Madrid 2015.

Cadrul juridic forestier național

În politica forestieră a statului, funcția primordială a pădurilor este cea de protecție a mediului și de asigurare a echilibrului ecologic.

Cadrul legal de gestionare durabilă al sectorului forestier și de conservare a biodiversității include următoarele acte normative:

- 1) Codul funciar nr. 828/1991;
- 2) Codul silvic nr. 887/1996;
- 3) Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător;
- 4) Legea regnului animal nr. 439/1995;
- 5) Legea nr. 1102/1997 cu privire la resursele naturale;
- 6) Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;
- 7) Legea pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate nr. 1041/2000;
- 8) Legea nr. 325/2005 cu privire la Cartea Roșie a Republicii Moldova;
- 9) Legea regnului vegetal nr. 239/2007;
- 10) Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică;

Un șir de hotărâri de Guvern sunt aprobate, tangențiale problemelor vizate:

- HG nr. 8/2006 cu privire la unele măsuri de sporire a producției de culturi nucifere.
- HG cu privire la aprobarea Nomenclatorului și tarifelor la serviciile prestate, contra plată, de către Agenția “Moldsilva” și Regulamentului cu privire la modul de formare și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale, nr. 273/2007.
- HG nr. 618/2007 cu privire la aprobarea Listei indicatorilor pentru fiecare criteriu al gestionării durabile a pădurilor.

Criteriile gestionării durabile a pădurilor fiind: *criteriul menținerii, conservării și ameliorării diversității biologice din păduri; criteriul menținerii sănătății și vitalității pădurilor; criteriul menținerii și intensificării funcțiilor de protecție a pădurilor; criteriul menținerii și consolidării capacității productive a resurselor forestiere, contribuția lor în ciclurile mondiale de carbon; criteriul menținerii și stimulării funcțiilor productive ale pădurilor (produse lemnoase și nelemnoase); criteriul menținerii altor funcții și condiții socio-economice ale pădurilor;*

- HG nr. 1007/1997 cu privire la evidența de stat a fondului forestier;
- HG nr. 1008/1997 cu privire la clasificarea pădurilor pe grupe și categorii funcționale;

- HG nr. 367/2000 privind aprobarea Programului Național de acțiuni pentru combaterea deșertificării;
- HG nr. 740/2003 pentru aprobarea actelor normative vizând gestionarea gospodăriei silvice.

Cadrul strategic

Principalele documente strategice în domeniul forestier și biodiversității sunt:

- Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobate prin HG nr. 301/2014;
- Strategia privind diversitatea biologică a Republicii Moldova pentru anii 2015-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobate prin HG nr. 274/2015;
- Strategia dezvoltării durabile a sectorului forestier din Republica Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 350/2001;
- Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2014.

❖ Documentul principal de politică forestieră - *Strategia dezvoltării durabile a sectorului forestier din Republica Moldova*, menționează foarte clar rolul pădurilor ca o sursă inestimabilă de diverse beneficii prin produsele sale și contribuția la dezvoltarea societății, precum și importantă majoră în menținerea echilibrului ecologic. cadrul strategic favorizează extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație forestieră prin împădurirea terenurilor degradate, afectate de alunecări, crearea fâșiilor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă. Conceptul de bază al strategiei impune adoptarea a 2 direcții strategice de bază: restabilirea potențialului ecoprotectiv și bioproductiv al pădurilor și extinderea suprafețelor cu vegetație forestieră.

❖ *Strategia de mediu pentru anii 2014-2023*, specifică că, resursele forestiere reprezintă resurse naturale strategice importante. Pădurile au un rol deosebit în menținerea echilibrului ecologic, în combaterea deșertificării și degradării terenurilor și a solurilor, în conservarea biodiversității, protecția peisajului, a apelor și a bazinelor hidrografice, în securitatea alimentară și energetică, în atenuarea impactului schimbărilor climatice, și nu în ultimul rând, în prevenirea și reducerea riscului de dezastre natural. Astfel se impune, prin *Obiectivul specific 6.4: Extinderea suprafețelor de păduri până la 15% din teritoriul țării, a ariilor naturale protejate de stat până la 8% din teritoriu și asigurarea managementului eficient și durabil al ecosistemelor naturale.*

Codul Silvic în vigoare, de rând cu alte legi, prevede interzicerea reducerii suprafețelor fondului forestier, iar recoltarea masei lemnoase se permite numai în limitele stabilite de amenajamentele silvice. Totodată, în actualul Cod Silvic foarte succint sunt redată drepturile și obligațiunile gestionarilor și beneficiarilor fondului forestier, în special pentru crearea pădurilor conform cerințelor zonării geografice, nu sunt stabilite reglementările pentru producerea materialului săditor de reproducere, nu este dată noțiunea de resursa genetică, cerințe către producătorii materialului săditor ș.a. Lipsesc așa capitole precum „conservarea biodiversității”, „promovarea conștiinței forestiere”, „împădurirea terenurilor degradate și plantarea perdelelor forestiere de protecție pe terenurile din afara fondului forestier”, „certificarea pădurilor” și „evidența produselor lemnoase și nelemnoase la comercializarea acestora” etc.

Mai multe norme juridice la aspectul comercializării materialului săditor de reproducere sunt incluse în proiectul Codului silvic în redacție nouă (*nr. 610/MADRM/2019*), care a fost elaborat și se află la etapa de avizare, care stabilește cerințele de bază pentru comercializarea materialului forestier de reproducere, însă aceste prevederi sunt mult prea generale și lasă nereglementat anumite momente specifice ce țin de comercializarea materialului forestier de reproducere.

Astfel, carențele în legislația în vigoare, care au condus la elaborarea unui act normativ special sunt următoarele:

- lipsesc mecanisme și instrumente legale care ar stabili bazele juridice, economice și organizatorice ale producerii, comercializării și utilizării materialului forestier de reproducere pe teritoriul Republicii Moldova;
- lipsa cerințelor privind stabilirea originii sau provenienței, autentificarea identității și calității materialelor de reproducere forestiere, cât și corectitudinea folosirii lor în cultură;
- lipsa mecanismelor privind supravegherea procesului de producere și calității materialului forestier de reproducere;
- lipsa procedurii de înregistrare al producătorilor materialului forestier de reproducere și de eliberare a Certificatului de înregistrare în acest sens.
- lipsa cerințelor privind stabilirea și descrierea regiunilor de proveniență ale materialelor de bază.
- lipsa cerințelor privind crearea bazei de date genetice, elaborarea cerințelor și hărților topografice, pe care sunt delimitate regiunile de proveniență și de elaborare și tinere al Registrului de stat al producătorilor materialului forestier de reproducere;
- lipsa cerințelor legale de elaborare al Reglementărilor tehnice privind producerea, comercializarea și utilizarea materialului forestier de reproducere.

2. Stabilirea obiectivelor

a) *Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)*

Obiectivele sunt stabilite conform problemelor identificate la cap. 1 și prin racordare la cerințele **Directivei 1999/105/CE a Consiliului European din 22 decembrie 1999 privind comercializarea materialului forestier de reproducere** și alte surse ale legislației UE, precum urmează:

1. Identificarea arboretelor – resursă genetică, pentru obținerea (colectarea) materialului forestier de reproducere și Delimitarea regiunilor de proveniență pentru principalele specii forestiere .

Activitatea va fi efectuată, în cadrul cercetărilor practico-științifice de către Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice din cadrul Agenției „Moldsilva” și în acest sens deja este creată o unitate specială - Serviciul Resurse Genetice și Seminologie, care stabilește o temă de cercetare specială în acest sens: „*Ameliorarea bazei seminologice forestiere. Delimitarea regiunilor de proveniență pentru principalele specii forestiere. Reglementarea recoltării, transportării și utilizării semințelor forestiere în Republica Moldova.*”

2. Stabilirea cerințelor pentru creșterea materialului forestier de reproducere în pepinierile silvice îmbunătățirea condițiilor de activitate ale acestora.

Va fi evaluată starea și potențialul pepinierilor silvice – principalii producători ai materialului forestier de reproducere, pentru producerea materialului forestier de reproducere calitativ și conform cerințelor UE, prin reutilizarea acestora. Va urma crearea Registrului de stat al producătorilor materialului forestier de reproducere. Urmează înregistrarea producătorilor materialului forestier de reproducere, conform condițiilor stabilite.

3. Controlul și monitorizarea utilizării, comercializării și exportului materialului forestier de reproducere

La etapa de plantarea, arboretele din cadrul fondului forestier, vor fi regenerare numai cu semințe și alt materialului forestier de reproducere calitativ, rezistent la factorii ecologici negativi, schimbările climatice și calamitățile naturale, la invazia bolilor și vătămătorilor etc.

Pentru crearea a noi terenuri împădurite va fi recomandat material săditor, obținut din pepinierele silvice autorizate, pentru producerea materialului forestier de reproducere calitativ, conform cerințelor prezentei legi și Directivelor UE.

Urmează obținerea de către producătorii materialului forestier de reproducere al documentelor de autorizare în acest sens, pentru a fi posibilă comercializarea și exportul materialului forestier de reproducere, conform cerințelor Directivei **1999/105/CE** .

Aspirațiile Republicii Moldova de a se integra în comunitatea Europeană și dorința de a crea o politică forestieră clară (inclusiv prin asistență internațională), permite de a ne apropia și mai mult de standardele europene. Toate direcțiile prioritare de dezvoltare a Republicii Moldova stabilite în documentele strategice urmăresc ajustarea politicilor și legislației naționale relevante la cele europene.

3. Identificarea opțiunilor

a) *Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție*

Opțiunea 0 – a nu face nimic, a lăsa lucrurile așa cum sunt:

Această inițiativă normativă este determinată, în special de necesitatea instituirii unui mecanism de creștere și comercializare al materialului săditor de reproducere, ca acesta să devină mai rezistent condițiilor ecologice și a bolilor și vătămătorilor și drept rezultat este creșterea volumului producției și a calității lemnului.

Urmare descrierilor relatate la compartimentul 1 „*Definirea problemei*” din prezentul AIR , dacă nu se va face nimic, impactul cauzat este următorul:

1. Nu vor fi stabilite instrumentele legale la nivel european cu referință la calitatea materialului săditor de reproducere;

2. Nu va fi crescut material săditor pentru păduri, prin metoda de selectare a celor mai rezistenți arbori și arbuști la efectele negative ale schimbărilor climatice;

3. În continuare fondul forestier va fi populat de pante invazive, nespecifice condițiilor staționare ale țării;

4. Va lipsi procesul de zonare și evaluare a resurselor genetice și de creare a bazei de resurse genetice.

Mai mult ca atât, Opțiunea 0 nu va asigura îndeplinirea angajamentelor asumate în Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și

statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014, fapt ce va denigra imaginea Republicii Moldova pe plan internațional.

Totodată, Opțiunea 0 ar produce efecte negative asupra cooperării economice a Republicii Moldova cu UE (dezavantaj competitiv) și posibilități mai scăzute de dezvoltare economică. În plus, această opțiune ar împiedica implementarea măsurilor ulterioare specificate conform **Directivei 1999/105/CE a Consiliului Europei din 22.12.1999 privind comercializarea materialului forestier de reproducere** și alte surse ale legislației UE.

Avantaje potențiale – lipsa de cheltuieli administrative pentru elaborarea și implementarea actului normativ.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligatii ce se doresc să fie aprobate

Proiectul legii stabilește bazele juridice, economice și organizatorice ale producerii, comercializării și utilizării materialului forestier de reproducere pe teritoriul Republicii Moldova și este elaborat în conformitate cu prevederile standardelor europene.

Sunt stabilite atribuțiile autorităților centrale de specialitate, organelor de control, precum și condițiile și cerințele de înregistrare a producătorilor materialului forestier de reproducere, reglementările privind modul de producere a materialului forestier de reproducere, utilizarea materialului forestier de reproducere, regiunile de proveniență, catalogul național al materialelor de bază și lista materialelor de bază, certificarea materialului forestier de reproducere, cerințele către comercializarea materialului forestier de reproducere, importul și exportul materialului forestier de reproducere, precum și controlul producătorilor, furnizorilor și beneficiarilor de material forestier de reproducere.

Totodată, în actul normativ fiind incluse cerințele privind calitatea și comercializarea materialului forestier de reproducere, sunt stabilite reglementările pentru: regiunile de proveniență pentru producerea și utilizarea materialelor forestiere de reproducere, material de bază din categoriile: Selecționat (S) și Sursa identificată (SI); întocmirea hărților regiunilor de proveniență, pentru principalele specii autohtone, pentru producerea și utilizarea materialelor forestiere de reproducere și material de bază din categoriile: Selecționat (S) și Sursă identificată (SI); elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri diverse pentru reglementarea activităților organelor silvice de stat pentru aducerea și menținerea pădurilor în starea corespunzătoare funcțiilor lor ecologice și social-economice, precum și pentru eficiența lor funcționare. de valorificarea rațională a resurselor silvice.

Proiectul Legii include 13 anexe, în care sunt stabilite:

- Lista speciilor de arbori, arbuști și de hibrizi artificiali importanți pentru scopuri forestiere
- Criteriile de delimitare a regiunilor de proveniență
- Cerințele minime pentru certificarea materialului de bază destinat producerii materialului de reproducere
- Date minime de identificare pentru un lot (Eticheta)
- Verificarea obținerii materialului forestier de reproducere
- Cerințe care trebuie îndeplinite pentru materialul forestier de reproducere
- Modelele certificatelor de identitate și certificatului de proveniență a materialului forestier.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

OPȚIUNEA I - Organizarea campaniilor informaționale (seminare, traininguri) și editarea materialelor promoționale (broșuri, foi volante, ghiduri, etc.)

Opțiunea dată va cauza anumite costuri care pot duce la investirea unor sume mari, dar fără a avea avantajul situația din domeniu.

Toate acțiunile informaționale nu sunt obligatorii pentru producătorii de material forestier de reproducere, și astfel vor purta numai un caracter de informare.

Astfel, nu vor fi stabilite cerințe obligatorii de calitate pentru materialul săditor de reproduce, care trebuie respectate la producerea și/sau la comercializarea semințelor forestiere provenite atât din producția internă, cât și din import. Însă aceste cerințe necesită a fi completate și elaborate într-un act aparte, deoarece va fi un avantaj atât pentru producători, cât și pentru importatorii de material forestier și material săditor.

Riscuri

Riscul major este că nu va fi asigurată îndeplinirea angajamentelor asumate de Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014, fapt ce va denigra imaginea Republicii Moldova pe plan internațional.

Alte riscuri estimative sunt:

- Lipsa unui cadru legal la nivel național privind valorificarea lemnului astfel încât să se realizeze o maximizare a valorii lemnului pe piață, cu costuri minime și cu impact redus asupra mediului;
- Neactualizarea indicatorilor pentru gestionarea durabilă a pădurilor în context european și mondial, prin

transpunere la nivel național;

- Necuantificarea serviciilor ecosistemice oferite de pădure în concordanță cu sistemul de zonare funcțională a pădurilor;

Avantaje potențiale – lipsa de cheltuieli administrative pentru elaborarea și implementarea actului normativ.

OPȚIUNEA II (recomandată)– „Legislație națională armonizată cu cea europeană în ceea ce privește Cerințele privind calitatea și comercializarea materialului forestier de reproducere”

Proiectul legii privind comercializarea materialului forestier de reproducere creează cadrul necesar de utilizare a normelor prevăzute în Directiva 1999/105/CE a Consiliului din 22 decembrie 1999 privind comercializarea materialului forestier de reproducere (JO L 11, 15.1.2000, p. 17-40), precum și altor acte normative ale UE în acest domeniu.

Odată cu aprobarea legii, producătorii și exportatorii/importatorii materialului forestier de reproducere vor fi obligați să respecte aceste cerințe. Cerințele ce urmează a fi aprobate în concordanță cu realitățile pieței din Republica Moldova. Astfel, aceștia vor fi ghidați și se vor supune cerințelor reglementate.

Un alt beneficiu, va fi asigurarea principiului de proporționalitate a intereselor societății și protecției drepturilor agenților economici, ce va permite libera circulație a mărfurilor.

Conformarea la cerințele legislației UE la export/import va avea un efect benefic asupra mediului de afaceri, deoarece va reduce reexportul semințelor de plante neconforme în Uniunea Europeană și alte țări, astfel îmbunătățind imaginea țării și protejând exporturile producătorilor autohtoni.

Beneficii:

Din momentul aprobării proiectului nominalizat vor avea de câștigat: *ecosistemele naturale*, create din specii autohtone, adaptate la condițiile de schimbare a climei; toți *cetățenii Republicii Moldova*, care vor dispune de aer curat și ape curate – beneficii care le acordă pădurile; și producătorii și exportatorii materialului săditor, care vor obține beneficii economice și sociale, prin dezvoltarea întreprinderilor de creștere a materialului săditor și celor de prelucrare a lemnului.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) *Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate*

Pădurile au un rol deosebit în menținerea echilibrului ecologic, în combaterea deșertificării și degradării solurilor, în conservarea biodiversității, protecția peisajului, a apelor și a bazinelor hidrografice, în securitatea alimentară și energetică, în atenuarea impactului schimbărilor climatice, și în prevenirea și reducerea riscului de dezastre (naturale sau induse de om). Toate aceste prevederi, sprijinite de tratatele internaționale în domeniul conservării diversității biologice, trebuie transpuse în legislația forestieră națională, inclusiv la elaborarea noului proiect de lege.

Conform Strategiei dezvoltării durabile a sectorului forestier din Republica Moldova, funcțiile ecoprotective ale pădurii se manifestă mai pronunțat numai în cazul în care gradul de împădurire a teritoriilor depășește 15%. În prezent, rata de acoperire cu vegetație forestieră este de circa 13,7% (adevăratele ecosisteme forestiere fiind, cel mai optimistic, de 8% din teritoriul țării, restul fiind plantații).

La moment sunt puține terenuri disponibile pentru a fi împădurite, mai există și restricții de ordin legal privind extinderea pădurilor (cum ar fi pragul de 40% al bonității solului la împădurire, conform Codului funciar), dar și terenurile disponibile existente sunt adeseori împădurite, fără a se ține cont de regiunile geografice și condițiile staționare (sol, umiditate, salinizare etc.), astfel nu sunt create condiții cele mai potrivite pentru plantarea speciilor-țintă autohtone, acestea fiind - *efectele negative ale stării actuale*.

Astfel, este extrem de important ca, acea cotă minimă de împădurire de 15% să fie atinsă în țara noastră, în special prin promovarea speciilor autohtone și/sau crearea pădurilor cu specii de resurse genetice, iar în terenurile unde acest lucru nu este posibil, conform condițiilor de stațiune, anume numai acolo, să fie create alt tip de plantații cu vegetație forestieră (inclusive din plante energetice și repede crescătoare)

Aceasta rată-țintă de împădurire – reprezintă *efectele pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor ar soluționa mai multe probleme de ordin economic, social și ecologic*.

Specii autohtone versus introduse. Conform celom menționate în prezentul studio de analiză, una din condițiile de bază ale managementului forestier trebuie să devină promovarea speciilor autohtone (genofondului de specii și eco-tipuri), adaptate la variabilitatea climaterică cu o capacitate de reziliență mai mare a ecosistemelor. Aportul speciilor introduse (unele devenind invazive și chiar agresive) trebuie să fie redus, iar introducerea acestora trebuie însoțită de teste prealabile pentru a evita impactul și eventualele pierderi de la urmările pătrunderii acestora. Toate acestea trebuie clar prevăzute în procesul de elaborare a legislației. Speciile străine invazive reprezintă actualmente o problemă ecologică majoră, o amenințare gravă pentru resursele biologice autohtone cu un impact economic și ecologic semnificativ. Anumite specii alogene sunt introduse

intenționat (scopul fiind comercial, ornamental, estetic, control biologic), pe când altele sunt introduse neintenționat (produse contaminante, comerț ilegal și/sau necontrolat etc.).

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

În condițiile de piață de concurență cu semnificații în activitățile din silvicultură, un rol major îl au productivitatea arboretelor exprimată prin creșterea medie pe an și pe hectar a pădurii, astfel un rol major îl au productivitatea arboretelor exprimată prin creșterea medie pe an și hectar și beneficiul social, determinat prin raportul dintre volumul maxim al producției, prețul minim de cost, investiția minimă făcută și profitul maxim obținut.

Implementarea prezentului cadru juridic va avea următorul impact pozitiv:

Economic:

- asigurarea pieței interne cu semințe calitative;
- creșterea volumului de export al semințelor;
- încrederea producătorului față de stat;
- protejarea intereselor consumatorului;
- sporirea competitivității sectorului forestier;
- modernizarea sistemului de pepiniere silvice, care vor aduce profit;
- creșterea atât a profiturilor pentru producători, cât și a veniturilor pentru stat.

Social:

- crearea unor noi locuri de muncă pentru angajații pepinierele silvice modernizate;
- optimizarea structurilor autorităților cu funcții de control și supraveghere a calității în domeniul respectiv;
- accesul la bunuri și servicii de bază (produse lemnoase și nelemnoase);
- modul sănătos de viață al populației;
- eradicarea sărăciei;

De mediu:

Materialul săditor forestier de calitate va contribui la:

- conservarea diversității biologice și a valorilor care derivă din aceasta;
- îmbunătățirea stării resurselor de apă, sol ș.a. resurse naturale;
- atenuarea procesului de schimbări climatice;
- îmbunătățirea calității aerului atmosferic;
- crearea de peisaje și ecosisteme unice din specii autohtone;
- atenuarea riscului de boli și vătămători ai pădurilor;
- menținerea funcțiilor ecologice și de integritate a pădurii.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu este stabilit un impact pozitiv de la opțiunile alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

La nivel național nu vor fi realizate obiectivele din *Acordul de Asociere RM-UE, Anexele VII și XXIV-B*, în ceea ce privește armonizarea legislației naționale cu cea europeană, precum și nu vor fi executate prevederile pct. 9.7.3 din *Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023*, aprobat prin HG nr.636/2019 și astfel va fi tergiversată politica de mediu al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

În general, la nivel de administrare a finanțelor publice se promovează o politică inefficientă de finanțare a sectoarelor care gestionează resursele natural, în special cele forestiere. Ariile protejate de stat din cadrul fondului forestier național, unde este concentrată o bună parte a biodiversității, aproape că nu sunt finanțate din bugetul de stat. Sectorul forestier practic nu este finanțat din bugetul de stat.

Din 1998, Agenția „Moldsilva” a trecut la autogestiune și autofinanțare. Doar circa 3% din bugetul de activitate al Agenției „Moldsilva” reprezintă alocațiile din buget, dar și aceste resurse sunt utilizate în special pentru cheltuieli de regie a oficiului central, o parte fiind aplicată pentru alte activități (protecția contra bolilor și dăunătorilor, regenerarea fondului forestier). Cu alte cuvinte, organizarea gospodăririi pădurilor Agenției „Moldsilva” se execută cu forțele proprii, iar finanțarea activităților specifice se efectuează din contul vânzărilor sau/și activitatea antreprenorială internă. Astfel, cea mai mare parte a cheltuielilor Agenției „Moldsilva” este

acoperită din contul realizării masei lemnoase (conform datelor oficiale, circa 80% reprezintă lemnul de foc, 10% lemnul de lucru și 10% alte activități).

Lipsa resurselor financiare poate deveni impediment pentru implementarea Planului național de extindere a suprafețelor cu vegetație forestieră pentru anii 2014-2018 și a Programului național privind constituirea rețelei ecologice naționale pentru anii 2011-2018.

În vederea producerii necesarului de puieți destinat lucrărilor toate cheltuielile vor fi efectuate din propriile surse interne ale Agenției „Moldsilva”. Conform programelor noi de extindere a suprafețelor cu vegetație forestieră și de dezvoltare a sectorului forestier, vor fi efectuate calculele pentru necesarul de semințe și material săditor reproductiv pentru activitățile de regenerare și împădurire.

Datele actuale, calculate orientativ despre necesarul de material semincer sunt expuse la Compartimentul 1 b) din prezentul document.

Este de menționat, că principalii producători ai materialului forestier de reproducere vor fi pepinierele silvice din cadrul Agenției „Moldsilva”, **care activează la autogestiune** și deci, nu vor implica cheltuieli suplimentare din bugetul de stat. Datele despre aceste pepiniere și potențial lor sunt indicate la Cap. 1, a) al AI.

Este important de menționat, că alți agenți economici înregistrați, care produc și comercializează material săditor, sunt preocupați de specii decorative de arbori și arbuști, care se consideră invazive mediului natural (păduri, fișii de protecție) și costul acestui material săditor este dublu sau triplu, celui propus de pepinierele silvice. Principalii cumpărători al acestui material săditor sunt persoane fizice (plantări în curtea casei de locuit) și APL-le sau agenți economici care creează spații verzi (parcuri, scuaruri, grădini publice etc.), **adică terenuri la care nu se referă prezenta lege**. Este puțin probabil, ca acești agenți economici să dorească să obțină semințe sau alt material forestier de reproducere pentru crearea pădurilor. Totodată, acești agenți economici pot deveni intermediari pentru exportul materialului forestier de reproducere, în special semințe, obținute în pepinierele silvice autorizate. Astfel cheltuielile vor fi minime, numai pentru obținerea acordului de export de la Agenția de Mediu, conform cerințelor stabilite în Legea regnului vegetal nr. 239/2007, unde costul de export a semințelor este de 1,00 lei/ kg (V. Anexa nr. 1 la Legea n. 239/2007).

Etapa de elaborare a proiectului Legii a fost și este susținută în cadrul cercetărilor practico-științifice de către Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice din cadrul Agenției „Moldsilva” și în acest sens deja este creată o unitate specială - Serviciul Resurse Genetice și Seminologie, care stabilește o temă de cercetare specială în acest sens: „*Ameliorarea bazei seminologice forestiere. Delimitarea regiunilor de proveniență pentru principalele specii forestiere. Reglementarea recoltării, transportării și utilizării semințelor forestiere în Republica Moldova.*”

Pentru anul 2019, obiectivul general al temei de cercetare a fost „***Delimitarea regiunilor de proveniență și localizarea resurselor genetice forestiere în teren, elaborarea Catalogului Național al Resurselor Genetice Forestiere. Elaborarea actelor normative și legislative în domeniul geneticii, seminologiei și pepinierelor forestiere. Concretizările bazei seminologice. Consultanță silvică.***” Pentru realizarea temei de cercetare în anul 2019 **au fost alocate 127000 lei**. Numărul de persoane – 3.

Costuri estimative în sumele similare vor fi necesare și în următorii ani.

În acest context vor fi realizate următoarele obiective specifice:

- Stabilirea limitelor dintre regiunile de proveniență pe teren;
- Finalizarea elaborării Catalogului Național al materialelor de bază pentru producerea materialului forestier de reproducere.
- Finalizarea elaborării Catalogului Național al resurselor genetice forestiere.

Totodată, începând cu anul 2015, Republica Moldova, prin Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice este membră a programului EUFORGEN (<http://www.euforgen.org/member-countries/moldova/>) și a modului EUFGIS, organizații internaționale care acordă suport în problemele de identificare, creare și ținere a bazei de date de resurse genetice. Alt suport poate fi oferit din partea GEF și alți donatori, interesați în implementarea în Republica Moldova a Protocolului de la Nagoya privind accesul la resursele genetice și distribuirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora (ABS) la Convenția privind diversitatea biologică, în privința elementelor de evidență, descriere și identificare specifice, pentru fiecare resursă genetică în parte.

Costurile pentru împădurirea terenurilor noi, în special degradate, vor fi estimate în proiectul Programului de împădurire a terenurilor degradate, care se află la etapa de elaborare de către MADRM.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

În legătură cu tendințele dezvoltării complexului forestier la nivel global, regional și național, s-a lansat managementul forestier ca un complex de principii, norme, reguli, proceduri și programe, care determină interacțiunea participanților la procesul de conservare și utilizare a pădurilor. Locul managementului forestier,

în cadrul economiei naționale, este ilustrat de faptul că prin existența lor, pădurile contribuie în mod vital la satisfacerea unor cerințe de bază, atât pentru indivizi, cât și pentru comunitățile umane în ansamblu.

Actualmente, suprafața împădurită a Republicii Moldova se află sub nivelul European. În consecință, se înregistrează intensificarea proceselor de eroziune a solului și de alunecare a terenurilor, de schimbare nefavorabilă a regimului hidrologic, aridizarea continuă a condițiilor de mediu. Pădurile reprezintă principalul element privind asigurarea echilibrului ecologic în acest spațiu geografic. De aceea, problema conservării și dezvoltării durabile a pădurilor existente, precum și a extinderii terenurilor forestiere, prin împădurirea de noi suprafețe inapte utilizării agricole, se propune a fi o problemă de interes național.

Este important și faptul că pentru multe țări în curs de dezvoltare, managementul forestier, ca expresie a activităților legate de valorificarea tuturor produselor pădurii, are un rol primordial în direcția asigurării producției continue de hrană pentru comunitățile rurale și satisfacerea celor mai elementare cerințe ale acestora.

Totodată, este demonstrat că, schimbările climatice globale pun în pericol sistemele naturale, sociale și economice. Vulnerabilitatea sporită a lumii vegetale și animale din Republica Moldova este și rezultatul funcționalității scăzute a ecosistemelor, în mare măsură din cauza managementului neadecvat. Puținele ecosisteme semi-naturale sunt fragmentate și mult degradate. În conformitate cu ultimele Decizii ale Convenției-cadru a ONU cu privire la schimbarea climei se planifică instituirea unui proces de adaptare la schimbările climatice, iar țara va beneficia curând de Strategia sectorului forestier din Republica Moldova privind schimbările climatice¹⁹. Relațiile dintre sectoarele ce țin de utilizarea resurselor naturale (inclusiv sectorul forestier) și prognozele de dezvoltare a acestora în urma eventualelor schimbări climatice trebuie luate în considerație de legislația națională. Tehnologiile silvice trebuie ajustate la astfel de condiții, ceea ce ar spori adaptabilitatea ecosistemelor forestiere la schimbările climatice. Prezintă interes promovarea metodologiilor speciale privind dezvoltarea potențialului pădurilor sub aspect de energie regenerabilă și economie verde, care ar reduce din dependența energetică externă și ar contribui la o eficientizare a utilizării lemnului.

Prezenta lege cuprinde informația necesară referitor la materialul forestier de reproducere și anume:

- deosebirile dintre toate tipurile de material forestier de reproducere;
- comercializarea materialului forestier de reproducere;
- criterii de delimitare a regiunilor de proveniență.

Odată cu aprobarea acestor cerințe de calitate și comercializarea materialului forestier de reproducere vom tinde spre UE și chiar dacă vor fi importate aceste semințe din alte țări decât cele membre ale UE să fie de o calitate înaltă și să corespundă acestor cerințe.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

1) Atribuțiile autorităților administrației publice în domeniul producerii, comercializării și utilizării materialului forestier de reproducere, sunt stabilite în Capitolul II la proiectul legii.

2) Conform art.5 din proiectul Legii, Autoritatea are următoarele atribuții de bază:

Ținerea:

- Registrului de stat al producătorilor materialului forestier de reproducere;
- Catalogului național al materialelor de bază pentru producerea materialului forestier de reproducere
- Crearea și ținerea bazei de date a rapoartelor anuale, prezentate de producătorii materialului forestier de reproducere;
- Elaborarea Reglementărilor tehnice privind producerea, comercializarea și utilizarea materialului forestier de reproducere.
- Confirmarea originii sau provenienței, autentificarea identității și calității materialelor de reproducere forestiere, cât și corectitudinea folosirii lor în cultură;
- Supravegherea procesului de producere și calității materialului forestier de reproducere;
- Înregistrează producătorii materialului forestier de reproducere și eliberarea Certificatului de înregistrare în acest sens.

3) Producerea materialului forestier de reproducere se va efectua conform reglementărilor tehnice, elaborate de către Autoritate și aprobate de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. Pentru a produce material forestier de reproducere de către producători, aceștia trebuie să fie înscrși în Registrul de stat al producătorilor materialului forestier de reproducere.

4) Producerea și comercializarea materialului forestier de reproducere se realizează de către producătorii înregistrați de Autoritate, cu respectarea anumitor condiții, stabilite la art.7 al proiectului legii. Lista producătorilor înscrși în Registru se plasează pe pagina web al Autorității și pe cea a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

5) În cazul în care producătorul înregistrat nu întrunește condițiile privind activitatea indicată în certificatul de înregistrare, Autoritatea sistează înregistrarea acestuia, prin respectarea condițiilor, stabilite la art.12 al

proiectului legii.

6) Conform prevederilor art.18 din proiectul legii Autoritatea eliberează următoarele Certificate de identitate pentru materialul forestier de reproducere: din sursă de semințe/arborete, conform Modelului stabilit în Anexa nr.7 la Lege; din plantaje/părinți de familie, conform Modelului stabilit în Anexa nr.8 la Lege; obținut din clone/amestec de clone, conform Modelului stabilit în Anexa nr.9 la Lege.

7) Modul de Comercializare a materialului forestier de reproducere, este stabilit în art.18 din proiectul legii.

8) Cerințele pentru importul/exportul materialului forestier de reproducere, sunt stabilite în art.27-28 la proiectul legii.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

În scopul monitorizării activităților stabilite în proiectul Legii, în Capitolul VIII. *Verificarea producerii, comercializării, importului și exportului materialelor forestiere de reproducere* sunt stabilite în proiectul actului normativ reglementările necesare. Astfel, în art. 30 este stabilit că, verificarea identității materialului forestier de reproducere, documentată pentru eliberarea unui certificat de identitate, constituie baza asigurării identității și se face de către Autoritate, conform cerințelor stabilite în Anexele nr. 11, 12 la proiectul de lege.

Totodată, pentru monitorizarea activităților de comercializare și import al materialului forestier de reproducere, proiectul legii prevede că, acest material săditor trebuie să fie însoțit obligatoriu de certificatul fito-sanitar emis de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, conform cerințelor stabilite de legislația în vigoare (art.29 al proiectul legii).

Principalii indicatori de performanță sunt:

- Suprafața terenurilor fondului forestier regenerate cu material forestier de reproducere (ha);
- Suprafața terenurilor noi împădurite cu material forestier de reproducere (ha);
- Creșterea productivității arboretelor forestiere;
- Creșterea nivelului de calitate a materialului forestier de reproducere;
- Asigurarea pieței interne cu semințe calitative și alt material forestier de reproducere;
- Sporirea competitivității Republicii Moldova la export în UE al materialului forestier de reproducere;
- Creșterea volumului de export a materialului forestier de reproducere calitativ;
- Baza de date al materialului forestier de reproducere – resurse genetice, creată;
- Scheme tehnologice de producere a materialului forestier de producere în contextul schimbărilor

climatice, elaborate și implementate.

Totodată, monitorizarea va fi posibil de efectuat conform următoarelor date:

- Lista speciilor de arbori, arbuști și de hibrizi artificiali pentru scopuri forestiere (baza de date) elaborată;
- Lista regiunilor de proveniență, delimitate conform criteriilor stabilite, elaborată;
- Numărul certificatelor de identitate pentru materialul de bază destinat producerii materialului de reproducere, eliberate;
- Numărul producătorilor de material forestier de reproducere, autorizați.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea.

Impactul implementării prezentului proiect de Lege va fi resimțit în primul an de implementare, prin crearea bazei de date al materialului forestier de reproducere, precum și posibilitatea de export , în special în statele UE al materialului forestier de reproducere.

Impactul de mediu va fi unul din cele mai importante, fiind plantate specii din semințe și alt material de reproducere de origine, autohton, cea ce va aduce la diminuarea schimbărilor climatice, îmbunătățirea calității aerului atmosferic, apelor, solului etc.

Evaluarea performanței și monitorizarea acestui proces va fi efectuată de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării regionale și Mediului, în special prin intermediul Agenției de Mediu- autoritate abilitată cu funcții de monitorizare și implementare a legislației de mediu.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți care ar putea fi ulterior afectate odată cu elaborarea și aprobarea proiectului Legii, sunt: *Autoritățile publice care vor avea obligația implementării prevederilor noului Regulament:*

- Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului;
- Ministerul Economiei și Infrastructurii;
- Agenția „Moldsilva” cu subdiviziunile sale desconcentrate în teritoriu;
- Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice-ICAS;
- Agenția de Mediu;

- Inspectoratul pentru Protecția Mediului cu subdiviziunile sale desconcentrate în teritoriu;;
 - Agenția proprietății publice;
 - Agenția relații funciare și cadastru;
 - institutelor științifice din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării;
 - APL-le
- Sectorul privat:*
- agenți economici:
 - producători ai materialului forestier de reproducere (după caz);
 - comercianți ai materialului forestier de reproducere;
 - importatori/exportatori ai materialului forestier de reproducere.
 - consumatorii finali ai produselor pădurii și ale beneficiilor, pe care le oferă ecosistemele naturale;
 - populația.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

1) A fost emis Ordinul MADRM nr.58 din 07 martie 2019, cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru elaborarea proiectului legii privind comercializarea materialului forestier de reproducere;

2) În scopul respectării Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat anunțul cu privire la inițierea consultărilor publice asupra proiectului legii cu privire la producerea, comercializarea și utilizarea materialului forestier de reproducere începând cu 19 martie 2019;

Proiectul legii, varianta inițială și nota informativă au fost remise spre avizare către direcțiile și subdiviziunile MADRM (scr. nr.15-07/3971 din 01.11.2019). La etapa de avizare al proiectului legii de către subdiviziunile Ministerului toate avizele au fost pozitive, fără expunere de obiecții.

Au fost organizate 3 ședințe cu reprezentanții Agenției ”Moldsilva”, ICAS ș.a. subdiviziuni ale MADRM privind elaborarea proiectului actului normativ. Documentul de Analiză a impactului a fost posibil de completat conform datelor din rapoartele prezentate de Serviciul Resurse Genetice și Seminologie al Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice din cadru Agenției „Moldsilva”

3) Proiectul legii și Analiza impactului au fost plasate pe SIT-ul MADRM, conform procedurii de transparență decizională, la data de 21 februarie 2020.

4) Proiectul legii și Analiza impactului au fost remise spre avizare către membrii Grupului de lucru (scr. nr.15-07/950 din 27.02.2020), inclusiv cu invitație pentru participare la ședință, care a fost amânată din considerentele stării excepționale din țară. Suplimentar, membrii grupului de lucru au fost contactați prin E-mail, cu solicitarea prezentării obiecțiilor și propunerilor la documentele vizate. În componența grupului de lucru sunt incluși reprezentanți ai instituțiilor: MADRM, MEI, MECC, Agenția Proprietății Publice, Camera de Comerț și Industrie Agenția „Moldsilva”, Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Grădina Botanică Națională „Al. Ciubotaru” (Institut), Institutul de Ecologie și Geografie.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

În cadrul ședințelor organizate cu reprezentanții Agenției ”Moldsilva”, ICAS ș.a. au fost incluse prevederile cu referință la resursele genetice, crearea bazei de date (prin implementarea Protocolului de la Nagoya la Convenția privind Diversitatea biologică). Totodată, au fost organizate discuții cu referință la identificarea relevanței transpunerii tuturor articolelor din Directiva **1999/105/CE** a Consiliului European din 22 decembrie 1999 privind comercializarea materialului forestier de reproducere și alte surse ale legislației UE (Regulamente), cu referință la subiectul analizat.

După plasarea proiectului legii și Analizei impactului pe SIT-ul MADRM, conform procedurii de transparență decizională, la data de 21 februarie 2020, opinii asupra documentelor menționate din partea autorităților interesate sau ONG-lor din momentul publicării până în prezent n-au parvenit.

Din considerentele că membrii Grupului de lucru (compusă din reprezentanții MADRM, MEI, MECC, Agenția Proprietății Publice, Camera de Comerț și Industrie Agenția „Moldsilva”, Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Grădina Botanică Națională „Al. Ciubotaru” (Institut), Institutul de Ecologie și Geografie) nu au prezentat nici o obiecție sau propunere la proiectele AI și legii (urmare a solicitărilor prin e-mail), n-a devenit oportun de organizat dezbateri publice on-line asupra propunerilor la AI și Lege.

Astfel, rubrica poate fi completată după procedura de consultare și recepționare a avizelor nemijlocit pe proiectul Legii și Analizei impactului.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact

Punctaj atribuit

	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 0</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	-1	0	-1
povara administrativă	-1	0	-1
fluxurile comerciale și investiționale	-1	0	0
competitivitatea afacerilor	2	0	0
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	2	0	
concurența pe piață	1	0	0
activitatea de inovare și cercetare	2	0	1
veniturile și cheltuielile publice	-1	0	-2
cadrul instituțional al autorităților publice	1	0	1
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	1	0	0
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	3	0	0
situația social-economică în anumite regiuni	1	0	0
situația macroeconomică	0	0	0
alte aspecte economice	0	0	0
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1	0	1
nivelul de salarizare	0	0	-1
condițiile și organizarea muncii	2	0	-1
sănătatea și securitatea muncii	0	0	0
formarea profesională	2	0	2
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	0	0
nivelul veniturilor populației	0	0	0
nivelul sărăciei	1	0	0
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	1	0	0
diversitatea culturală și lingvistică	0	0	0
partidele politice și organizațiile civice	0	0	0
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	2	0	0
modul sănătos de viață al populației	2	0	0
nivelul criminalității și securității publice	0	0	0
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	0	0
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	0	0
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0	0
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0	0	0
nivelul și calitatea educației populației	1	0	0
conservarea patrimoniului cultural	1	0	0
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	1	0	0
accesul și participarea populației în activități sportive	0	0	0
discriminarea	0	0	0
alte aspecte sociale	0	0	0
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	3	0	0
calitatea aerului	3	0	0
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	3	0	0
biodiversitatea	3	0	1
flora	3	0	1
fauna	3	0	0
peisajele naturale	3	0	1

starea și resursele solului	3	0	0
producerea și reciclarea deșeurilor	0	0	0
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	1	0	0
consumul și producția durabilă	2	0	0
intensitatea energetică	1	0	0
eficiența și performanța energetică	1	0	0
bunăstarea animalelor	1	0	0
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	0	0
utilizarea terenurilor	3	0	0
alte aspecte de mediu	1	0	0

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

Proiectul preliminar de act normativ